

Fotografen som skrev sin egen film

af Kenneth Sorento

Mange fotografer oplever, at der kan gå lang tid mellem de spændende opgaver. Derfor er nogle gået over til også at instruere de film, de selv er fotografer på. Det er f.eks. tilfældet med filmfotograferne Jan Troell og Dan Säll DFF. Men Henrik Kristensen DFF valgte en ny og anderledes tilgang: Han skrev manuskriptet til sin egen film. Efter 14 års vedholdende indsats var der i februar premiere på "Kartellet". Men er arbejdet som manuskriptforfatter en vej som flere DFF-fotografer burde kaste sig ud på?

Henrik Kristensens hjertebarn skulle stå sin prøve. Siden 2000 havde han arbejdet med historien, men udover produceren, Thomas Heinesen, havde Henrik ikke fortalt andre kollegaer, at han var i gang med at skrive på en film om ulovlige prisaftaler i byggebranchen. Nu ville han spørge instruktør og manuskriptforfatter, Charlotte Sachs Bostrup, om hun havde lyst til at færdiggøre manuskriptet sammen med ham.

Charlotte Sachs Bostrup var egentlig bare taget ud på Short Cut for at se gradingen igennem på "Karla og Jonas", som Henrik Kristensen havde skudt. Men efter gennemsynet bad han Charlotte om at følge med ind i et tilstødende lokale. Henrik lukkede døren og kunne ikke skjule, at han var

nervøs. "Jeg har skrevet på en film. Vil du lave den sammen med mig?", spurgte han.

Fra kleinsmed til autodidakt filmfotograf

Det lå ellers ikke i kortene, at Henrik Kristensen skulle blive fotograf og siden hen skrive sin egen film. Han havde i flere år sin daglige gang på forskellige byggepladser som uddannet kleinsmed. Men Henrik havde altid drømt om at blive filmfotograf. Han tog derfor en uddannelse på TV2/Lorry med foto som speciale, og forsøgte derefter forgæves at blive optaget på Filmskolens fotograflinje. Som 2. fotograf på Taxa og Rejseholdet lærte Henrik Kristensen faget fra bunden og har siden stået bag kameraet på fiktionsserier, dokumentarfilm og ti spillefilm.

Nu sad Henrik overfor den instruktør, han havde skudt flest film for og afventede spændt hendes reaktion. "Jeg blev med det samme tændt på historien", husker Charlotte Sachs Bostrup. Hun blev dog ikke synderligt overrasket over, at hendes fotograf havde udarbejdet et treatment, som er et forstadium til selve manuskriptet. Hun vidste, at Henrik bl.a. tidligere havde været medforfatter på en børnegyserserie til Ramasjang.

Henrik Kristensen var lettet og glad over Bostrups positive reaktion, men han havde

én betingelse, som ikke var til forhandling. Henrik var godt klar over, at det var et højst usædvanligt krav og at han ikke kunne forvente, at en manuskriptforfatter og instruktør som Charlotte Sachs Bostrup ville acceptere det. Henrik insisterede på, at han ville være med til at skrive det endelige manuskript.

Glem alt om manuskriptstøtte når du er fotograf

Fem år før det afgørende møde med Charlotte Sachs Bostrup, havde Henrik færdiggjort synopsen til Kartellet. Men da han ville vise synopsen til en manuskriptforfatter, svigtede mødet ham. "Hvem pokker vil tage en fotografs skriveri alvorligt?",

Henrik Kristensen sætter sig ofte ud i "skrivehytten" i baghaven for at finde ro til at skrive.

Henrik Kristensen fik muligheden for at fotografere den film han havde skrevet sammen med instruktør og manuskriptforfatter, Charlotte Sachs Bostrup. Henrik valgte et Arri Alexa Plus og Leica Summilux optikker.

spurgte Henrik sig selv. Papirerne blev derfor lagt tilbage i skuffen. Men da der i slutningen af nullerne opstod et behov for flere manuskriptforfattere i branchen og Filmskolen derfor oprettede den etårige "Masterclass i manuskriptskrivning", blev synopsen fundet frem fra gemmerne. "Den uddannelse var lige noget for mig!", fortæller Henrik Kristensen. Han søgte om optagelse med synopsen til Kartellet, men han kom ikke ind. "Det var anden gang jeg fik et afslag fra Filmskolen", konstaterer Henrik tørt. Det skulle dog heller ikke denne gang få den autodidakte filmfotograf til at opgive sin drøm om at skrive sin egen film. Han greb synopsen og kørte direkte ud til Thomas Heinesen på Nordisk Film, som havde været producer på flere af de film Henrik havde skudt. Producenten var en smule overrasket over, at manden han kendte som en dygtig fotograf, lagde forslaget til en film på hans bord. Thomas Heinesen kunne dog lide historien, men i modsætning til, hvad han typisk ville have gjort i en lignende situation, ville han ikke søge om manuskriptstøtte på DFI. For Henrik var jo fotograf. Heinesen anbefalede ham derfor at gå hjem og skrive et treatment – dels for at se, om historien holdt til en hel spillefilm, og dels for at finde ud af, om Henrik overhovedet havde evnerne til at skrive. Det var ikke den mest opmuntrende besked, men Henrik Kristensen fik alligevel blod på tanden til at arbejde videre med projektet.

Tre måneder alene i et lille kontor

Henrik Kristensen lejede et kontor på Twentyfourseven for at få ro til at skrive, og sagde nej til alle de fotografjobs han blev tilbudt. Det tog tre måneder at færdiggøre

treatmentet. Resultatet overbeviste Thomas Heinesen, men han insisterede på, at det var nødvendigt at tilknytte en manuskriptforfatter til projektet for at forløse historiens fulde potentiale. Problemet var bare, at hvis der først blev tilknyttet en manuskriptforfatter og derefter en instruktør på projektet, ville Henrik blive reduceret til tredje-hjul i skriveprocessen. Det ville Kristensen ikke gå med til. Heinesen foreslog derfor, at Henrik fandt sammen med en instruktør, som også havde erfaring med at skrive manuskripter.

Spørgsmålet var derfor om instruktøren og manuskriptforfatteren, Charlotte Sachs Bostrup, ville acceptere, at Henrik skulle være med til at skrive manuskriptet. "Det syntes jeg var en rigtig god idé", fortæller Charlotte Sachs Bostrup. Hun begrundede det med, at historien var Henriks hjertebarn, og at han havde en stor faglig viden om emnet.

Filmen havde dermed fået en anerkendt manuskriptforfatter med på holdet. Men det var stadig for tidligt at søge udviklingsstøtte hos Filminstituttet vurderede Thomas Heinesen. Han troede dog så meget på historien, at han gav dem 100.000 kr., så Henrik og Charlotte i samarbejde kunne udarbejde et "first draft" af manuskriptet. Men en ting er at arbejde godt sammen som instruktør og fotograf, hvor ansvarsområderne er klart defineret. Noget helt andet er at finde fælles fodslag omkring skriveprocessen. Charlotte Sachs Bostrup havde en betydelig faglig tyngde bag sig som uddannet manuskriptforfatter, mens Henrik Kristensen blot var filmfotograf.

For at understrege hovedkarakterens vanskelige psykiske tilstand, veksler det visuelle udtryk mellem stilrene faste stativbilleder og dynamiske kamerature med Karsten Jacobsen DFF bag steadycamriggen. På et splitsekund går man fra det statiske komponerede billede, til en urolig og svært definerbar fornemmelse.

Klar til optagelse!

En lang skriveproces

Charlotte Sachs Bostrup foreslog, at de delte scenerne imellem sig. Henrik skulle skrive på scenerne fra byggepladsen og så ville Charlotte tage sig af de situationer, der foregik i familien. Det skulle vise sig at fungere fint. Efterhånden begyndte de også at udveksle scener: Den ene skrev dermed videre på, hvad den anden havde skrevet. Charlotte Sachs Bostrup var imponeret over, hvor godt Henrik skrev, men hun kunne med sin faglighed gøre fortællingen skarpere.

Henrik og Charlotte havde aftalt, at når der opstod en uenighed imellem dem, ville

de tage det som en anledning til at gøre teksten endnu bedre. I stedet for at tænke ”nu ryger min idé”, satte de sig begge i stof-fets tjeneste, som Charlotte Sachs Bostrup udtrykker det. Og det fungerede. Henrik oplevede samarbejdet som meget ligeværdigt: ”Hun kunne sagtens have taget over, men Charlotte ændrede ikke på noget uden at tage mig med på råd”.

Da ”first draft” lå klar fik projektet yderligere 100.000 i udviklingsstøtte fra DFI og efter at Anders W. Berthelsen sagde ja til at spille hovedrollen, gik ”Kartellet” i produktion med støtte fra instituttets markedsordning.

Inden produktionen startede blev hele manuskriptet oversat til engelsk og sendt til den amerikanske manuskriptguru, Linda Seger. Det er blevet ret almindeligt blandt manuskriptforfattere i Danmark at bede om respons fra en af verdens førende manuskriptkonsulenter. Nicolai Scherfig var ligeledes inde over den sidste del af manusarbejdet og da det sidste punktum var sat, var det tid til at skifte kasketter.

Fra manuskriptforfatter til fotograf

Igennem de tre år det tog at skrive manuskriptet havde det ligget i luften at Henrik selv skulle fotografere filmen, men hvordan ville Charlotte Sachs Bostrup have det med, at den person hun havde skrevet manuskriptet sammen med også skulle forløse det som fotograf? Havde Charlotte tillid til, at Henrik kunne gå fra at have lige meget at skulle have sagt om historien, til at skulle realisere instruktørens personlige vision?

”Da vi havde fået produktionsstøtte fra DFI sagde jeg til Charlotte, at hun skulle se mig i øjnene og fortælle mig om hun virkelig mente, at det var en god idé at jeg også fotograferede filmen”, fortæller Henrik Kristensen. ”Selvfølgelig skulle han det”, siger Charlotte Sachs Bostrup. Hun så det som en fordel, at Henrik havde været med til at tage alle de mange dramaturgiske valg undervejs. ”Der kunne have opstået ubehagelige konflikter under produktionen fordi Henrik jo har et medejerskab til historien, men det undgik vi, fordi valgene var taget på forhånd”, fortæller Charlotte Sachs Bostrup.

En ny retning

Henrik konkluderer at arbejdet med manuskriptet til ”Kartellet” var en fantastisk læreproces. Han mener, at det kan være oplagt for andre DFF-fotografer at prøve sig af som manuskriptforfattere. Ved at skrive sit eget manuskript, kan man skabe den fortælling man som fotograf vil elske at realisere.

”Jeg er sikker på at min baggrund som filmfotograf styrker mine evner til at skrive visuelt” forklarer Henrik Kristensen. Om ti år håber Henrik, at han er manuskriptforfatter på fuld tid. Dels fordi han oplever manuskriptarbejdet som en fascinerende udtryksform og fordi at lysten til at fortælle samfundsmæssigt vigtige historier ligger dybt i ham. For tiden er Henrik Kristensen fotograf på anden sæson af Tv-serien ”Dicte” og han har lige fået 50.000 i støtte fra Nordisk Film til udvikling af et nyt spillefilmprojekt.

Blev det så rent faktisk den film Henrik Kristensen drømte om at lave? ”Mit mål var lave en spillefilm, som både kunne pege på samfundsmæssige problemer, skabe politisk debat og underholde. Det synes jeg er lykkedes”, svarer Henrik Kristensen. Hvor de fleste film udelukkende omtales på kultursiderne i aviserne og i elektroniske mediers filmprogrammer, nåede ”Kartellet” bredere ud. Filmen gav bl.a. anledning til en leder i Berlingske Business og Henrik Kristensen blev inviteret i P1 Morgen og DR2 Morgen for at tale om den politiske dimension af ”Kartellet”.

Framegrab: I de fleste interiørscener arbejder Henrik Kristensen med at kombinere det kolde dagslys med det varme lys fra practicals, som dermed også bliver en vigtig del af billedets komposition.

Framegrab: Efter flere års arbejde med at udvikle manuskriptet, havde Henrik Kristensen en tydelig vision af, hvordan historien skulle forløses i levende billeder.

Henrik Kristensen fik ideen til filmen efter at have læst en artikel om ulovlige prisaftaler i byggesektoren, også kaldet "karteller". 14 år efter havde filmen premiere.

Framegrabs fra Kartellet.

